

Інформаційне агентство. 2009. URL: <https://www.unian.ua/health/country/1530761-v-ukrajini-834-pidlitkiv-mayut-dosvid-vjivannya-alkogolyu-sotsopituvannya.html>.

3. Бевз Г.М. Технологія проведення тренінгів з формування здорового способу життя молоді. К.: Український ін-т соціальних досліджень. 2005. Кн. 1.176 с.

4. Динаміка поширення куріння, вживання алкоголю та наркотичних речовин серед молоді, яка навчається. Український соціум. 2016. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Usoc_2016_4_4.

5. Болтівець С.І., Фоліменко Н.А. Соціально-педагогічні причини поширення пияцтва серед молоді. Практична психологія та соціальна робота. 2004. №10. С.4-6.

Шишкіна Ксенія Олегівна

Курсант навчальної групи ДР-742
факультету підготовки
фахівців для органів досудового
розслідування Дніпропетровського
державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Брезняк Василь Сергійович,

старший викладач кафедри
кримінального права та
кримінології

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
к.ю.н., с.н.с.

АНАЛІЗ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ЗАПОБІГАННЯ ДИТЯЧОЇ ЗЛОЧИННОСТІ

Дитяча злочинність – складна і досить поширена проблема сучасного суспільства. Щорічні показники статистичних даних за наведеною проблематикою у більшості країн невпинно зростають. Але що спонукає неповнолітніх осіб до скоєння злочинів та які заходи необхідно вживати для попередження дитячої злочинності: розглянемо у цій роботі.

Актуальність даного дослідження полягає у тому, що питання дитячої злочинності є досить проблемним у сучасному світовому просторі. Як би прикро це не звучало, але у наш час випадки вчинення злочинів неповнолітніми особами є досить поширеними. Тому перед правоохоронними органами стоїть важливе завдання щодо запобігання дитячої злочинності. Дослідженням визначеної проблеми займалися такі науковці як: Н.В. Буруковська, М.В. Ємельянова, Н.М. Крестовська, О.Є. Проць, Р.М. Опацький, О.М. Литвинова та інші вчені.

За даними статистики ряду міжнародних організацій станом з 2014

року на 2018 рік у світі нараховується понад один мільйон неповнолітніх правопорушників, серед яких майже дві третини – це неповнолітні правопорушники, які вчинили злочини майнового характеру. Найчастішими правопорушеннями такого характеру серед підлітків є: крадіжки, пограбування, вимагання або шахрайство – у групі підлітків 16-17 років на них припадає приблизно три чверті всіх випадків порушення закону, а в групі підлітків від 14 до 15 років – переважна більшість злочинів відбувається саме проти чужого майна[1].

Звернемося до питання причин, які спонукають неповнолітніх осіб вчиняти злочини. До них належать:

- прагнення до самостійності, фінансової незалежності;
- скрутне матеріальне становище (діти-сироти, безпритульні, неповнолітні особи з багатодітних та малозабезпечених сімей);
- дитяча цікавість;
- бажання похизуватися перед однолітками;
- неспроможність до самореалізації;
- недостатня увага з боку батьків, педагогів.

Цей перелік, не є вичерпним, але можна стверджувати, що більшість злочинів вчиняється неповнолітніми саме з таких причин. Головним завданням правоохоронців є запобігання дитячій злочинності. Представники правоохоронних органів різних країн мають дещо відмінні підходи до вирішення даного завдання, але не зважаючи на це можна виділити й спільні риси. До них слід віднести проведення профілактичної роботи з неповнолітніми особами.

Профілактична робота являє собою проведення заходів виховного та попереджувального характеру. Її метою є правове виховання молоді та донесення до підлітків важливості дотримання законів держави. Формами проведення профілактичної роботи з неповнолітніми є: семінари, лекції, відкриті заняття, вікторини та квести.

Британські вчені виділяють окремий напрямок профілактичної роботи – спеціальну профілактику. Вона поділяється на декілька різновидів:

- первинна, яка спрямована на усунення факторів зовнішнього середовища, що сприяють вчиненню правопорушень;
- вторинна, яка має на меті запобігти криміналізації потенційних правопорушників;
- третинна, що спрямована на запобігання рецидиву з боку осіб, які вже вчиняли протиправні дії.

Таким чином, у Великій Британії створено окремий підрозділ поліції, що носить назву «дитяча поліція». Метою функціонування цього підрозділу є робота з підлітками до 17 років, поведінка яких свідчить про деморалізацію. Наведений поліцейський підрозділ активно співпрацює з дирекцією шкіл, що дозволяє поліцейським підтримувати постійний контакт з молоддю.

У Канаді провідним є напрям соціальної превенції. Його метою є профілактика вчинення злочинів неповнолітніми через залучення громадських організацій, батьків, вчителів та інших небайдужих осіб. Також, у Канаді функціонують такі програми як: Girls Club of Canada / America Programs і Services for At-Risk and Families, котрі фінансуються органами місцевого самоврядування та волонтерськими організаціями і здійснюють роботу з підлітками задля встановлення товариської поведінки у особливо небезпечних районах.

Отже, для вирішення визначеної проблеми у нашій державі необхідним є вчинення зрушень у соціальній, культурно-освітній та економічній сферах. В соціальній сфері доречним би було здійснення соціального захисту соціально незахищених груп населення, до яких належать діти-сироти, безпритульні, неповнолітні особи з багатодітних та малозабезпечених сімей. В культурно-освітній сфері уповноважені органи мають можливість вчинити певні дії, пов'язані з забезпеченням культурного розвитку неповнолітніх осіб. Наприклад, доречним буде створення нових гуртків, секцій, центрів позашкільної роботи, в яких неповнолітні зможуть у вільний від навчальних занять час займатися духовним і культурним розвитком своєї особистості. І звичайно ж, неможливо обійтися без реформування економічної сфери, адже виведення України на новий економічний рівень сприятиме зменшенню злочинності серед неповнолітніх осіб.

Бібліографічні посилання:

1. Скільки злочинів в Україні скоюють підлітки. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2017/04/18/infografika/suspilstvo/skilky-zlochyniv-ukrayini-skouyut-pidlitky> (дата звернення: 19.05.2019).

2. Зарубіжний досвід запобігання злочинам, що вчиняють неповнолітні. URL: <file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/Тема%201.pdf> (дата звернення: 18.05.2019).
